

KASVU MAKSAA VELAN

Vain siten vältämme rajut
leikkaukset ja veronkorotukset

Sisällysluettelo

Kasvu maksaa velan.....	3
Kasvuteemat - EK:n esitykset toimenpiteiksi.....	8
Suomalaisen omistajuuden ja yrittäjyyden vahvistaminen – valtion omistajuuden liudentaminen	9
Joustavat ja kilpailukykyiset työmarkkinat	10
Työhön kannustava sosiaaliturvan uudistus.....	10
Julkisen ja yksityisen yhteistyö sote-alalla – Sotella tehokkuutta.....	11
Investointeja ilmastonmuutoksen ratkaisuun – EU:sta lisäpotkua	12
Nopeat väylät, tehokkaat kuljetukset – liikenneverkot kasvun veturiksi	13
Tutkimus, kehitys ja innovaatiotoiminta kasvu-uralle – tavoitteena 4 % bkt-osuus.....	14
Vienti vetämään – avoin kauppa ja kansainvälisesti kilpailukykyiset yritykset.....	15
Maailman paras koulutus – kaikki pidetään mukana.....	16
Info: EU:n elpymisrahasto – mihin Suomen osuus käytetään?	17

Kasvu maksaa velan

Suomi tarvitsee ylisukupolvisen jälleenrakennusohjelman. Emme saa siirtää tuleville sukupolville kestämatöntä velkataakkaa. Ohjelma hyödyntää täysimääräisesti uudistuvan ja vastuullisen markkinatalouden mahdollisuudet.

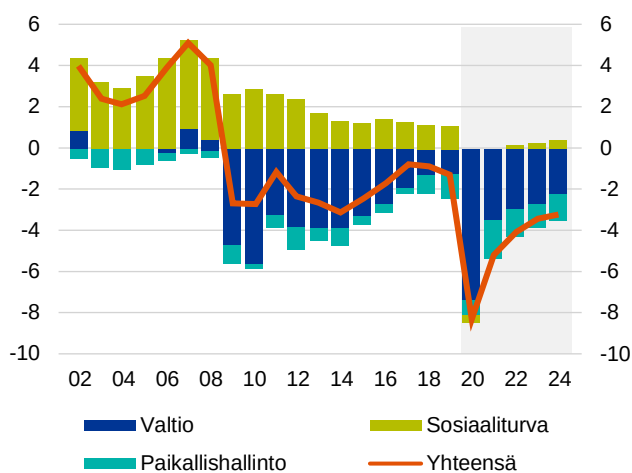
Suomella oli jo ennen koronaepidemiaa suuri julkisen talouden alijäämä ja pitkän aikavälin kestävyysvaje – lähi-vuosille ennustettiin noin viiden miljardin euron vajetta valtion ja kuntien talouteen. Ikäsidonnaisten menojen kasvu edellytti jo tuolloin huomattavasti vahvempaa taloutta kattamaan ikäihmisten terveydestä ja hoivasta koituvia menoja.

Koronaepidemia nosti edelleen haastekorkeutta. Valtiot, Suomi mukaan lukien, velkaantuvat nopeasti ja rajusti –

Suomi tänä vuonna ainakin 15–20 miljardia euroa. Nyt yksin valtion alijäämä on ensi vuodelle jo seitsemän miljardia euroa. Talouden saattaminen kestävälle pohjalle edellyttää useamman vuoden ja useamman vaalikauden kestävä jälleenrakennusohjelman toteuttamista. Vaikka korkotaso nyt on olematon, korkomenojen hallinta edellyttää Suomelta uskottavaa talousohjelmaa. Yksi prosenttiyksikkö koroissa merkitsee noin 1,5 miljardin lisämenoa julkiseen talouteen. Emme voi jatkaa velan tiellä, ja velkaantuminen on saatava hallintaan.

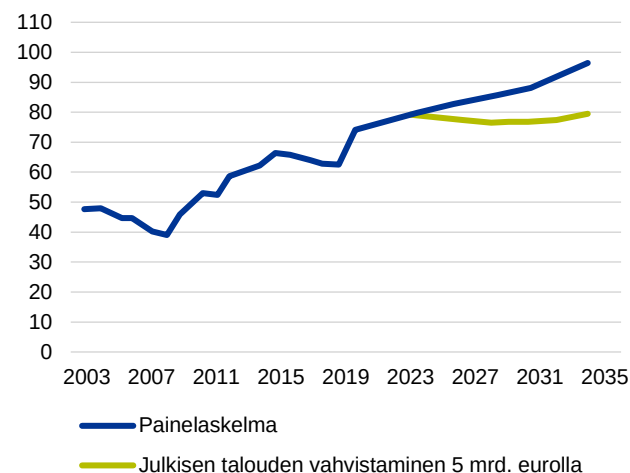
Alijäämä

Suhteessa BKT:hen, %

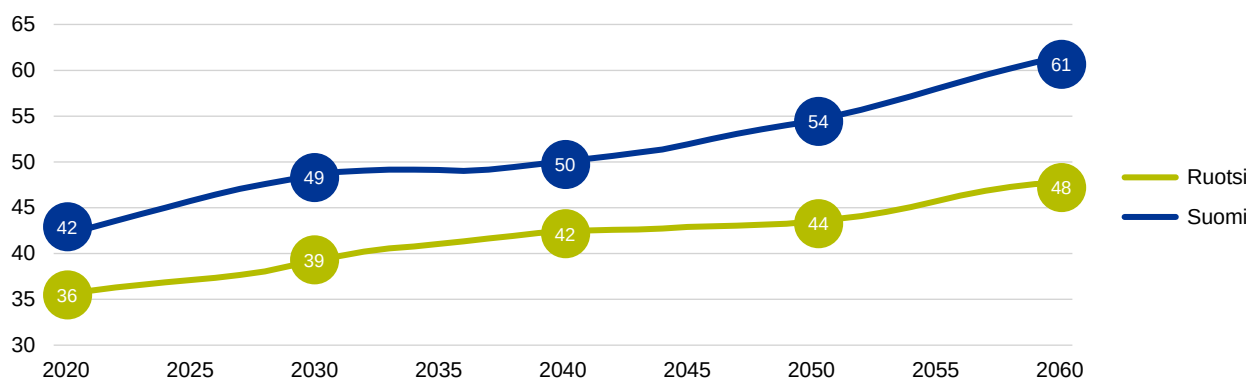
Velka

Suhteessa BKT:hen, %

Valtiovarainministeriön uusimman ennusteen mukaan Suomen julkinen talous säilyy selvästi alijäämäisenä lähivuodet (vasen kuva). VM:n mukaan velkaantuminen pysähtyisi vuosikymmenen jälkipuolella noin 5 mrd. euron tasapainotuksella (oikea kuva), mutta edes se ei riittäisi pitkällä aikavälillä hoitamaan väestön ikääntymisen menopainetta.

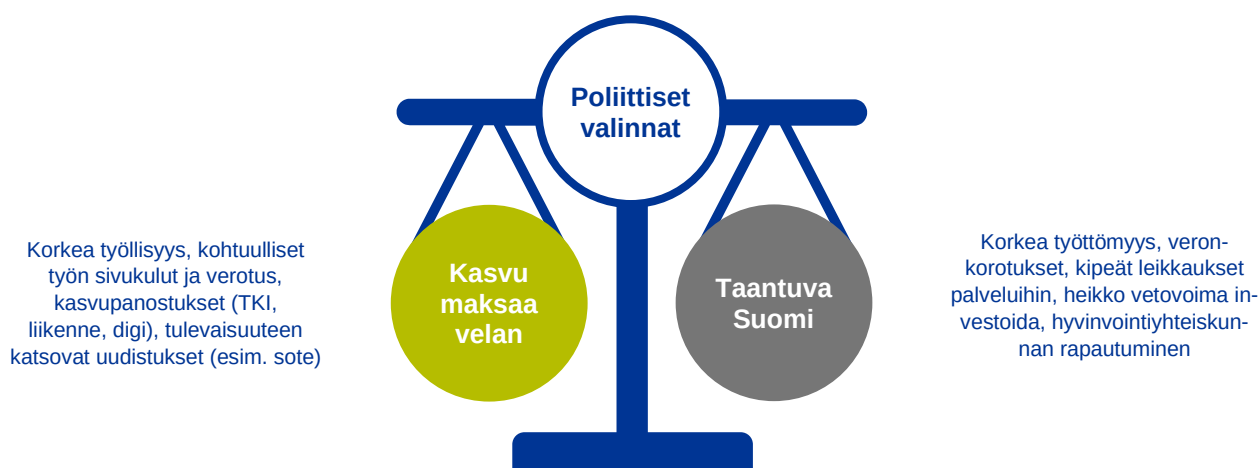
Kuinka monta yli 65-vuotiasta on sataa työkäistä (20–64-vuotiasta) kohti?

Suomen väestö ikääntyy vauhdilla, kun suuret ikäluokat ovat eläköityneet ja syntyvyys on pudonnut. Ruotsin ikärakenne on selvästi vahvempi kuin Suomen – vuonna 2040 Ruotsin väestörakenne on sama kuin Suomen nyt. Ero maiden välillä vaikuttaa merkittävästi ikäperusteisiin sote-kuluihin.

Suomi on tienhaarassa. Voimme valita kasvuun ja terveeseen talouteen perustuvan uudistusohjelman tai hitaan ja varman kuihtumistien, joka johtaa vääjäämättömästi julkisten menojen rajuihin leikkauksiin.

Uudistusten ja kasvun tie vai muutoskyvyttömyys ja surkastuminen – kumman valitsemme?

Kansalaiset haluavat ymmärrettävästi taata ikäihmisille hyvän ja arvokkaan vanhuuden. Nykyennusteilla julkiset menot ovat kasvamassa väestön ikärakenteen vuoksi noin 500 miljoonaa euroa joka vuosi lähimmät vuosikymmenet.

Talouden pitää siis kasvaa ja tuottaa verotuloja. Samaan aikaan on oikeasti mietittävä valtion, maakuntien ja kuntien tehtävät ja rooli, ja keskityttävä kaikkein olennaisimpaan.

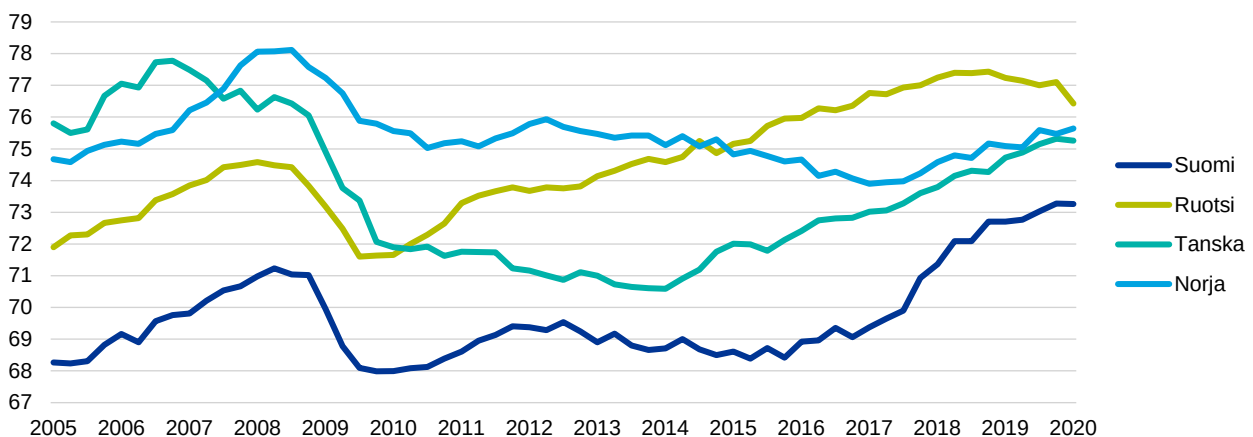
Nykyminolla uhkaavat verot ja eläkemaksut nousta, laskun maksavat nuoret sukupolvet. Kulutamme edelleen yli rajojemme, ja ilmastonmuutos uhkaa monin tavoin nykyistä elämänmuotoamme. Siksi päätösten tulee olla ylisukupolvisia. Päätäjät eivät voi vastuuttomasti sysätä

ongelmia nuorille sukupolville, vaan ylisukupolvisuuden tulee ohjata kaikkea päätöksentekoaamme.

Pitkällä aikavälillä tarvitsemme 200 000 uutta työllistä eli 78 prosentin työllisyysasteen ylläpitääksemme nykyisen hyvinvointiyhteiskunnan (Ruotsin työllisyysaste oli ennen koronavirusta 77–78 prosenttia). Jotta tämä voidaan realistisesti saavuttaa, on muutoksen käynnistytävä nyt.

Yrittäjyyden vahvistaminen ja työpaikkojen syntyminen yrityksiin on ainoa ratkaisu tavoitteen saavuttamiseksi kestävästi. Samalla kannusteiden lisätyön tekemiseen on oltava kunnossa ja työn verotusta kohtuullistettava, parantaen näin myös Suomen houkuttelevuutta kansainvälisille osaajille. Työvoiman liikkuvuuden esteitä on purettava systemaattisesti.

Suomen työllisyysaste on kohentunut, mutta on jäljessä muista Pohjoismaista:

Suomen työllisyysaste on noussut erityisesti vuosina 2017–2018, mutta se jää vielä selvästi alle muista Pohjoismaista. Suomen ja Ruotsin välistä eroa selittää Ruotsissa harjoitettu systemaattinen työllisyyttä edistävä politiikka, jonka myötä ero työllisyysasteessa on suuri mm. nuorten naisten ja ikääntyneiden miesten ryhmissä.

Korona on johtanut valtioiden roolin ja velkaantumisen merkittävään kasvuun, mutta siitä irtautuminen kestäväälle kasvun tielle edellyttää uudistuvaa markkinataloutta sekä kilpailun lisäämistä. Yritysten kasvu ja menestymisen tuleekin asettaa toimien keskiöön. Markkinoita on edelleen avattava vastuullisesti ja hyödynnettävä yrityksiä julkisten palvelujen tuottamisessa. Yrityksiä ei saa raskastaa uusilla kustannuksilla tai byrokratialla, vaan norminpurkua on jatkettava. Luvitusta tulee keventää ja nopeuttaa sekä automaattista päätöksentekoa vauhdittaa.

Suomalaisilla yrityksillä on mahdollisuus hyödyntää globaalien megatrendien – ilmastonmuutoksen, digitalisaation, ikääntymisen – mahdollisuudet tarjoamalla ratkaisuja näihin ongelmiin. Tätä varten viennin – teollisuuden ja palvelujen – kasvuohjelma tulee resursoida oikein. Suomen tulee vahvasti edistää vapaakauppaa ja sisämarkkinoiden syventämistä.

Yrittämiseen, yrityksiin ja omistamiseen kohdentuvat veronkorotukset heikentävät kykyä työllistää. Kasvu, investoinnit ja uudet työpaikat tarvitsevat toteutuakseen

pääomaa, osaamista ja kilpailukykyisen toimintaympäristön, jotka voidaan saavuttaa yli vaalikausien menevällä ennustettavalla veropolitiikalla.

Julkisten menojen hillintä edellyttää niiden kasvupaineen hallintaa sekä mahdollisesti indeksisidottujen menojen jäädyttämistä. Nykyinen hallitusohjelma on arvioitava kriittisesti ja on luovuttava tehottomista panostuksista. Oppivelvollisuuden pidentäminen tulee korvata täsmäpanostuksilla koulutien alkuun. Henkilötunnusten kokonais-uudistus on kallis ja tässä ajassa tarpeeton ohjelma, josta on luovuttava. Perhevapaa-uudistus on linjattava uudelleen. Yritysvastuulainsäädäntöä on kehitettävä kansainvälisesti, ei kansallinen kärki edellä.

Nykyinen eläkejärjestelmämme arvioidaan yhdeksi maailman parhaista. Monet aikanaan tehtyjen uudistusten oletukset ovat kuitenkin osoittautuneet ylioptimistiseksi alhaisen työllisyysasteen ja heikon syntyvyyden takia. Siksi eläkejärjestelmäämme tulee uudistaa niin, että kykenemme estämään eläkemaksujen nousun, joka olisi myrkyä työllisyydelle. Eläkkeiden leikkausuhka vältetään vain korkeammalla työllisyydellä ja kasvulla.

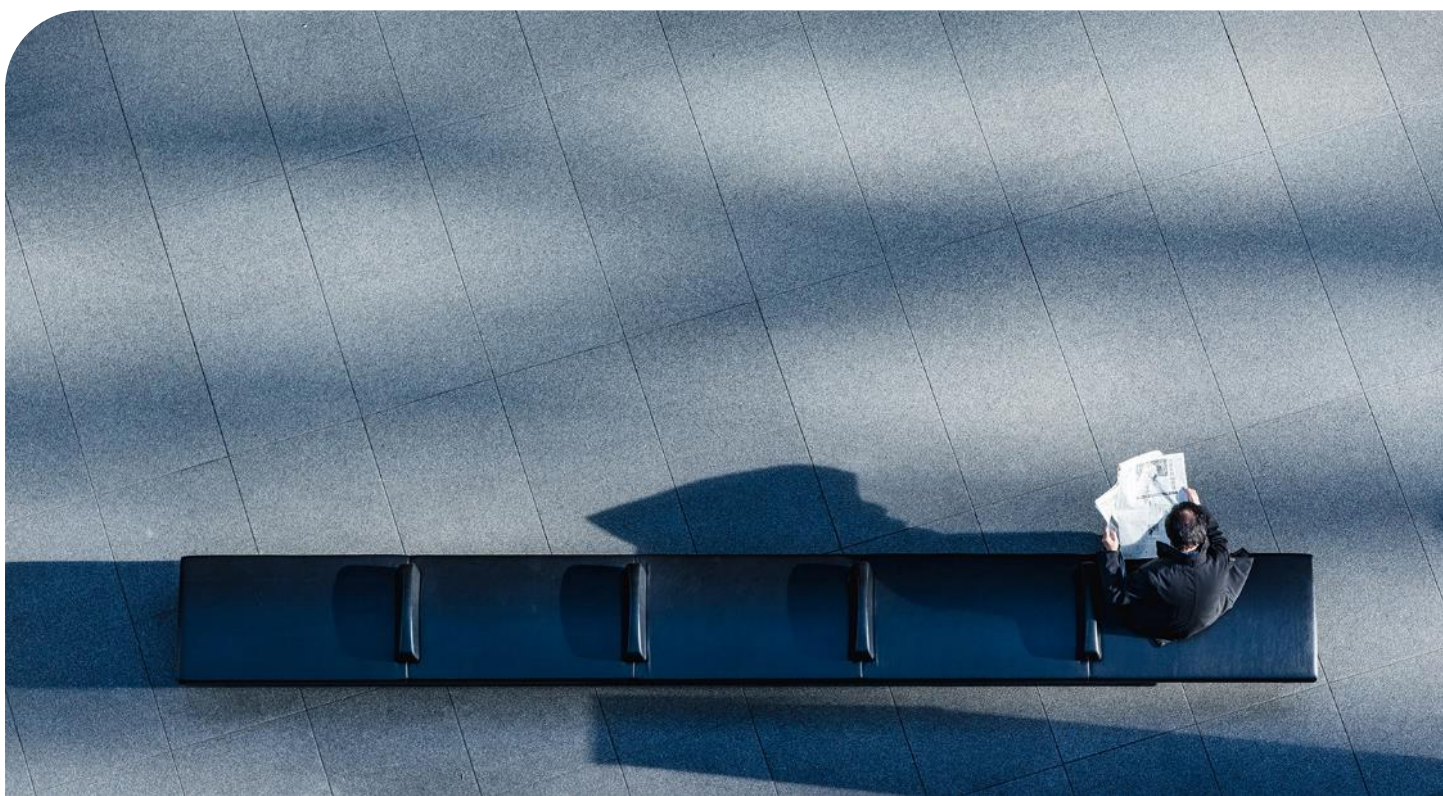
Maa- ja metsätalouden koulutus ja kasvavat panostukset yrityslähtöiseen tutkimukseen ja kehitykseen luovat pohjaa tulevalle kasvulle. Digitalisaation ja parhaiden käytäntöjen edistäminen tehostaa julkisten palvelujen tuottamista ja

parhaimmillaan keventää julkista sektoria. Erityisen keskeistä on onnistua sote-uudistuksen toteuttamisessa.

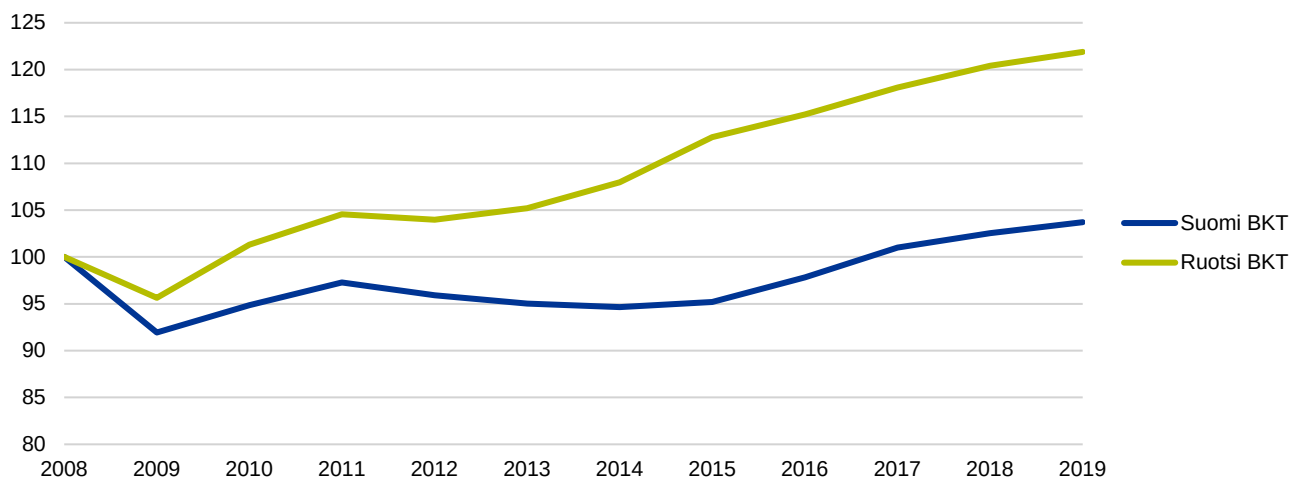
Tämä puolestaan merkitsee sitä, että kaikki sote-palvelujen tuotantotavat on mahdollistettava toisin kuin hallitus nyt valmistelee. Koronaepidemian menestyksellinen hoitaminen edellyttää kaikkien voimavarojen – julkisten ja yksityisten – valjastamista yhteiseksi hyväksi. Julkisten sote-palveluntuottajien valvonta on nostettava yksityisten tasolle.

EU:n elpymispaketin menestyksellinen toteuttaminen on suomalaisten yritysten etu. Jäsenvaltioiden elvytysohjelmien ennakkohyväksymiseen ja varojen käytön valvontaan tulee panostaa aivan uudella tavalla, jotta EU:n uskottavuus parane. Suomelle arvioidaan tulevan noin 3 miljardin edestä tätä elvytysrahaa. EK:n mielestä varat tulee kohdistaa kestäväan kehitykseen ja ilmastonmuutoksen torjuntaan, kasvua vauhdittaviin liikennehankkeisiin, digitalisaation edistämiseen sekä tutkimukseen ja kehitykseen.

Koronan jälkihoito edellyttää huoltovarmuuden ja kansallisen varautumisen tason nostoa. On myös valtiotalouden etu, että kriittisistä toimialoista ja yrityksistä pidetään huolta ja etteivät yrityksemme ajautu epätoivottavalla tavalla ulkomaiseen omistukseen. Tämä vaatii entistä saumattomampaa yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin kesken.

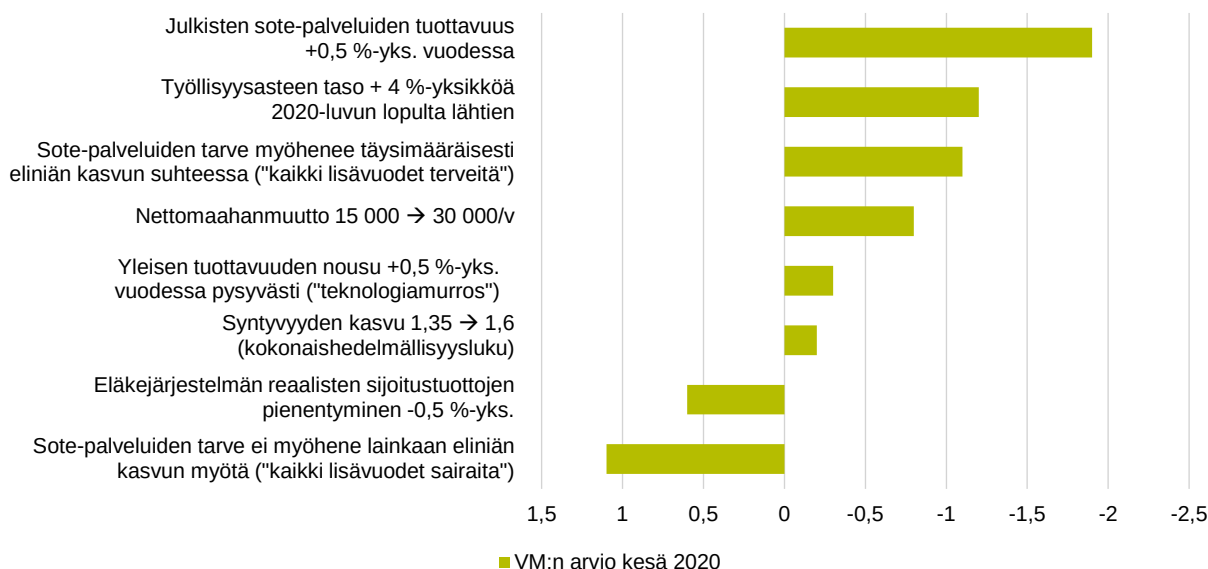

Ruotsin BKT on kasvanut yli 20 % vuodesta 2008, Suomen vain noin 3 %

Jos Suomen BKT olisi kasvanut samaa vauhtia kuin Ruotsissa vuodesta 2008 lähtien, se olisi nyt noin 35 mrd. euroa korkeampi.

Miten julkinen talous tasapainottuu pitkällä aikavälillä: eri toimien vaikutus kestävyysvajeeseen

VM:n analyysin mukaan pitkällä aikavälillä tehokkaita toimia julkisen talouden tasapainottamiseksi ovat erityisesti tehokkaat sote-palvelut, korkea työllisyys, paraneva kansanterveys ja hoidon tarpeen myöhentyminen sekä (työperusteinen) maahanmuutto.

EK:n Kasvu maksaa velan -ohjelma on kunnianhimoinen jälleenrakennusohjelma. Sen toteuttaminen edellyttää valintoja, eikä julkisen sektorin rooli voi enää vain kasvaa. Ohjelman toteuttamisella turvaamme hyvinvointiyhteiskunnan palvelut ja rakenteet. Kaiken perustana on kuitenkin yrittäjyyden ja omistajuuden merkityksen asettaminen etusijalle päätöksenteossa.

Päätöksiä pitää tehdä jo syksyn budjettiriihessä ja määrätietoisesti siitä eteenpäin. Ohjelma sisältää seuraavat keskeiset ehdotukset, joilla pääsemme uskottavasti kasvun tielle:

Kasvuteemat - EK:n esitykset toimenpiteiksi

- Suomalaisen omistajuuden ja yrittäjyyden vahvistaminen – valtion omistajuuden liudentaminen
- Joustavat ja kilpailukykyiset työmarkkinat
- Työhön kannustava sosiaaliturvan uudistus
- Julkisen ja yksityisen yhteistyö sote-alalla – Sotella tehokkuutta
- Investointeja ilmastomuutoksen ratkaisuun – EU:sta lisäpotkua
- Nopeat väylät, tehokkaat kuljetukset – liikenneverkot kasvun veturiksi
- Tutkimus, kehitys ja innovaatiotoiminta kasvu-uralle – tavoitteena 4 % bkt-osuus
- Vienti vetämään – avoin kauppa ja kansainvälisesti kilpailukykyiset yritykset
- Maailman paras koulutus – kaikki pidetään mukana

► Suomalaisen omistajuuden ja yrittäjyyden vahvistaminen – valtion omistajuuden liudentaminen

” Kasvua ja uudistumista tukemaan tarvitaan yrittäjiä ja yksityisiä pääomia

Yrittäjyyden ja pk-yritysten tilanne on muuttunut lisäten tarvetta toimintaympäristön parantamiseen entistä kannustavammaksi ja kilpailukyisemmäksi. Nyt tarvitaan mahdollisimman nopeasti käynnistyvää kasvua, joka nostaa työllisyysasteen yli 75 prosentin (pitkän aikavälin tavoite 78 prosenttia). Se rakentuu korostuneesti pk-yritysten varaan. Kasvua ja uudistumista tukemaan tarvitaan yrittäjiä ja yksityisiä pääomia.

- Yrittämisen verotus on pidettävä ennustettavana ja kohtuullisena, jotta saadaan kasvu käyntiin. Perintö- ja lahjavero tulee aluksi laskea vuoden 2011 tasolle ja myöhemmin poistaa kokonaan sukupolvenvaihdosten vauhdittamiseksi sekä pidättäytymällä listaamattomien yritysten osinkoverotuksen korotuksista.
- Kotimainen omistus turvaa suomalaista työtä ja osaamista. Kansalaisten mahdollisuuksia säästämiseen ja sijoittamiseen eri sijoitus tuotteisiin tulee lisätä ja pitää pääomaverotuksen taso ennustettavana yli hallituskausien. Lisäksi kansalaisten mahdollisuuksia omaehtoiseen eläkevarautumiseen tulee edistää voimakkaasti.
- Liudennetaan valtion omaisuutta noin 3 miljardia euroa aidosti kasvua tukevien investointien rahoittamiseksi (TKI, viherelvytys, digitaalisuus, liikenneinfra). Toteutetaan liudentaminen oikea-aikaisesti kuluvalle hallituskaudella tavalla, joka tukee pääomamarkkinoiden monipuolistumista. Varoista 500 miljoonaa euroa varataan mahdollisesti vielä myöhemmin tarvittaviin yritysten koronatukiin ja -pääomituksiin.

Joustavat ja kilpailukykyiset työmarkkinat

” Uudistetaan
työlainsäädäntöä
yritysten kilpailu-
kykyä tukevaksi

Pärjääminen kansainvälisessä kilpailussa edellyttää yrityksiltä ketteryyttä ja kilpailukykyä. Tämän vuoksi uudistetaan työlainsäädäntöä yritysten kilpailukykyä tukevaksi niin, että yritysten edellytykset kasvaa ja luoda uutta työtä parantuvat. Viime työmarkkinakierroksen kustannustaso määrittyi juuri ennen koronaa ja on siksi hyvin haasteellinen uudessa tilanteessa.

- Toteutetaan vain sellaisia työlainsäädäntöuudistuksia, jotka vahvistavat työllisyyttä.
- Lisätään paikallisen sopimisen mahdollisuuksia lainsäädännössä siten, että kaikissa yrityksissä asioista voidaan sopia toisin. Lisäksi käynnistetään alakohtaisten tarpeiden mukaan toimialakohtaiset neuvottelut työehtosopimusten avaamisesta.
- Mahdollistetaan määräaikaiset työsopimukset ilman erityistä perustetta, mikä alentaa työllistämisen kynnystä.
- Parannetaan työperusteisen maahanmuuton edellytyksiä tavoitteena sen kaksinkertaistaminen, poistaen yhtenä toimenpiteenä saatavuusharkinta. 30 000 työllisen lisäys ulkomailta parantaa budjettitasapainoa 0,9 miljardia euroa (Etla).

Työhön kannustava sosiaaliturvan uudistus

” Työn vastaan-
ottaminen on
aina taloudel-
lisesti kannat-
tavampaa kuin
tukien varassa
oleminen

Uudistetaan sosiaaliturvaa niin, että sen laskettavissa olevat työllisyysvaikutukset ovat positiiviset. Tämä merkitsee työn kannustavuuden parantamista myös verotuksen keinoin ostovoima turvaten niin, että työn vastaanottaminen on aina taloudellisesti kannattavampaa kuin tukien varassa oleminen.

- Uudistetaan työttömyysturva kannustavammaksi (pidennetään työssäoloaika ja alkuomavastuu, porrastetaan tuen taso työttömyyden keston perusteella sekä lyhennetään tuen enimmäiskeskoa). Lopetetaan työttömyysputki. Parannetaan työttömyysturvan oikeudenmukaisuutta toteuttamalla yleinen ansioturva. Työllisyysvaikutus yhteensä noin 20 000 työllistä.
- Uudistetaan perhevapaat (vanhempainpäivärahakaudet 1+6+6 kk ja kotihoidontuki 1½ v). Työllisyysvaikutus 6 000–15 100 työllistä. Päivähoitomaksuja on pyrittävä alentamaan, jotta kynnys lisätyön vastaanottamisella alenee.
- Uudistetaan asumisen tuet niin, että ne nykyistä paremmin tukevat työllistymistä. Parannetaan työtulojen ja asumistuen yhteensovittamista ja palautetaan toimeentulotukeen asumismenojen todellinen 7 %:n omavastuu. Työllisyysvaikutus noin 2500 työllistä.

Julkisen ja yksityisen yhteistyö sote-alalla – Sotella tehokkuutta

Sote-menojen (22 mrd. euroa vuonna 2019) kasvun hillitsemiseksi ja palveluiden saatavuuden parantamiseksi uudistetaan sote-palvelujen tuotantoa ja rahoitusta. Tämä edellyttää hyvien käytäntöjen levittämistä, kilpailun lisäämistä, asiakkaan valinnanmahdollisuuksien lisäämistä sekä yksityisen ja julkisen sektorin nykyistä toimivampaa yhteistyötä. Samalla on kannustettava myös omavastuuseen tätä tukevalla lainsäädännöllä. Julkisten sote-palveluntuottajien valvonta on nostettava yksityisten tasolle. Välittöminä toimina tämä merkitsee sote-lakiluonnoksen pahimpien epäkohtien poistamista, jotta yhteistyö ei vähenny nykyisestä.

- Poistetaan sote-lakiluonnoksesta maininnat maakuntien velvollisuudesta omalla tuotannolla turvata alueensa palvelutarve ja mahdollistetaan ostopalvelujen sekä ulkoistusten hyödyntäminen nykymallin mukaisesti.
- Poistetaan sote-uudistuksesta maakunnan mahdollisuus yksipuolisesti irtisanoutua aiemmin tehdystä palvelutuotannon ulkoistussopimuksesta.
- Otetaan huomioon potilasdirektiivin vaatimukset yhdenmukaisesta korvaustaksasta muissa EU-maissa ja kotimaassa.
- Sote-palveluissa on saavutettavissa merkittäviä laadun parannuksia ja kustannussäästöjä digitalisaation tehokkaalla hyödyntämisellä. Kehitetään kansallista terveystietovarantoa, jota kartutetaan potilastiedon ja genomitiedon ohella itse tuotetulla mittaustiedolla, hyödynnettäväksi niin julkisessa kuin yritysten t&k:ssa. Lääketieteen, terveysteknologian ja tekoälyn läpimurtojen ansiosta ihmiset saavat yksilöllistä hoitoa.

” Tämä edellyttää hyvien käytäntöjen levittämistä, kilpailun lisäämistä, asiakkaan valinnanmahdollisuuksien lisäämistä sekä yksityisen ja julkisen sektoriin nykyistä toimivampaa yhteistyötä.

Investointeja ilmastonmuutoksen ratkaisuun – EU:sta lisäpotkua

” Kansalliset elvytystoimet suunnattava tehokkaasti kestävien investointien ja verotusratkaisujen edistämiseen

EU:n elpymispakettia on hyödynnettävä aktiivisesti ja suunnattava kansalliset elvytystoimet tehokkaasti kestävien investointien ja verotusratkaisujen edistämiseen. Ilmastohaaste edellyttää mittavia investointeja Suomen sähköistämiseen ja TKI-panostuksia. Lisäksi on huomioitava muut päästöttömät teknologiat, joilla korvataan fossiilisia polttoaineita tai estetään kasvuhuonekaasujen pääsy ilmakehään. Ilmastoratkaisuissa on hyödynnettävä toimialakohtaisia vähähiilisyyden tiekarttoja.

- Alennetaan teollisuuden sähkövero EU-minimiin ja siirretään datakeskukset ja lämpöpumput teollisuuden sähköveroluokkaan (noin 40 miljoonaa euroa, kun poistetaan fossiilisten veronpalautus). Alennetaan palveluyritysten sähköverotusta vähintään 100 miljoonalla eurolla. Tavoitteena yksi yhteinen sähköveroluokka teollisuudelle ja palveluille. Jatketaan sähköintensiivisen teollisuuden päästökauppakompensaatiota vuosille 2021–2030 (rahoitus huutokauppatuloista).
- Varmistetaan keskitetyllä johtamisella EU:n viherelvytysvarojen sekä kansallisten työkalujen, kuten TEMin energiatukien ja TKI-rahoituksen tehokas käyttö, siirtymiseksi vähäpäästöisyyteen.
- Yritysten tuottamat ratkaisut – ja vihreä rahoitus niiden mahdollistajana – ovat kustannustehokas tapa hiilineutraaliuden saavuttamiseksi: markkinamekanismin toimivuus on varmistettava ja innovatiivisia julkisia hankintoja on lisättävä. Rahoitusalan säätelyä ei saa kiristää niin, että sen kyky rahoittaa kasvua ja investointeja heikentyy.

Nopeat väylät, tehokkaat kuljetukset – liikenneverkot kasvun veturiksi

” Liikenteen päästöt voidaan puolittaa 2030 mennessä alan julkaiseman tiekartan mukaisesti

Liikenneväylien kehittämisellä on vahvistettava kasvun edellytyksiä ja yritysmuotoista toimintaympäristöä, samalla tuetaan ilmastotavoitteiden saavuttamista. Liikenteen päästöt voidaan puolittaa 2030 mennessä alan julkaiseman tiekartan mukaisesti. Logistiikkaan ei voi kohdentaa lisäkustannuksia: tieliikenteen polttoaineverotuksen kiristäminen edelleen heikentäisi kuluttajien ostovoimaa ja yritysten kilpailukykyä.

- Lisäpäästöksiä investoinneista teiden ja ratojen parantamiseen tulisi tehdä miljardiluokan edestä hyödyntäen EU:n elpymispakettia ja omaisuustuloja. Infrahankkeilla vauhditetaan myös niihin kytkeytyvää muuta rakentamista.
- Merkittäviä investointeja liikenneinfraan on jatkettava priorisoimalla runkoverkkojen kehittäminen osana 12-vuotista suunnitelmaa.
 - Nopean junaliikenteen edistäminen mittavilla uusinvestoinneilla 5–10 miljardia euroa
 - Rataverkon sähköistäminen ja tavarakuljetusten täsmätarpeet 0,4 miljardia euroa
 - Teiden runkoverkon akuutti parantamistarve on 2–3 miljardia euroa
 - Samalla perusväylänpidon rahoitustaso tulee vakiinnuttaa vähintään 1,4 miljardin euron vuositasolle
- Päästöjen vähentämiseksi tulee uudistaa autokantaa alentamalla autoveroa ja korvaamalla se päästöohjaavammalla ajoneuvoverotuksella. Yrityksiä ja työntekijöitä tulee kannustaa valitsemaan erittäin vähäpäästöisiä työsuhteautoja.

Tutkimus, kehitys ja innovaatiotoiminta kasvu- uralle – tavoitteena 4 % bkt-osuus

 Kasvun
tavoittelu
vauhdittaa
yritysten t&k-
panostukset
nouluun

Määrätietoisilla toimilla Suomi pystyy kuromaan kiinni sijansa kansainvälisenä osaamisen ja innovaatiotoiminnan kärkimaana. Iso mahdollisuus juuri nyt on EU:n elvytysvarat. Tämä mahdollistaa merkittävän TKI-hypyn. Toimet vaativat tehokasta koordinoitua yli hallitusohjelmakausien. TKI-tiekartta on valmis, se nivoo yritysten ja tutkimuksen toimenpiteet valtion toimiin unohtamatta koulutusta.

- TKI-järjestelmän on oltava yritysveltoinen, avoin kaikille ja kannustettava myös kansainväliseen yhteistyöhön. Kilpailutus, instrumentit ja kriteerit ohjaavat muutosta. Hyödynnetään täysimääräisesti EU-rahoitus, laajennetaan kehitettyjä uusia kumppanuusmalleja ja kannustetaan TKI:n lisäämiseen myös verotuksen keinoin.
- Koulutusta ja tutkimusta sekä ulkomaisten huippuosaajien houkuttelua on suunnattava varmistamaan osaavat tekijät kasvualoille (mm. ilmastonmuutoksen ratkaisut ja digitalisaatio).
- Kasvun tavoittelu vauhdittaa yritysten t&k-panostukset nousuun ja korona osoitti digitalisaation voiman kaikilla toimialoilla. Julkisen sektorin vastuulla olevien digitoimenpiteiden resurssit on varmistettava.

Vienti vetämään – avoin kauppa ja kansainvälisesti kilpailukykyiset yritykset

” Viennin elpyminen on ratkaisevaa Suomen talouden toipumiselle

Viennin elpyminen on ratkaisevaa Suomen talouden toipumiselle ja työllisyydelle. Uhkakuvat protektionismin vahvistumisesta lisääntyvät EU:n sisällä ja Suomen tärkeimmissä kauppakumppanimaissa. Suomen ja EU:n tulee varmistaa sisämarkkinoiden toimivuus ja kilpailukymme globaalilla pelikentällä.

- Suomen tavara- ja palveluviennin kasvattamiselle tulee kansainvälisen kasvun ohjelmassa asettaa selkeät prioriteetit sekä tulostavoitteet mittaristoihin. Team Finlandin vienninedistämisen resursseja tulee vahvistaa siten, että ne ovat muiden Pohjoismaiden tasolla. Vienninrahoituksen toimintakyky on varmistettava ja otettava käyttöön erityisesti pk-yrityksille suunnatut suorat vientiluotot. Suomea tulee kehittää houkuttelevana investointikohteena. Tullin tehtävien lisääntyessä, tulee sille varmistaa riittävät lisäresurssit ja minimoida yrityksille aiheutuvat toimitusviiveet.
- EU:n ja Suomen kauppapolitiikan toimintakykyä on vahvistettava kaupan vapauttamisen ja sääntöjen toimeenpanon edistämiseksi. Uusia kauppaa- ja investointisopimuksia on saatava nopeammin voimaan ja vanhojen sopimuksien toimeenpanoa on tehostettava.
- EU:n sisämarkkinoilla on pidettävä kiinni valtioneuvoston päätöksistä sekä samalla puututtava EU:n ulkopuolelta tulevaan markkinoita vääristävään kilpailuun. Suomalaisyritysten mahdollisuudet osallistua EU:n elpymispaketin puitteissa toteutettaviin julkisiin investointeihin on varmistettava.

Maailman paras koulutus – kaikki pidetään mukana

” Koulutusjärjestelmän pitkäjänteistä kehittämistä on edelleen jatkettava

Hyvä koulutus ja maailman paras osaaminen on kasvun, uudistumisen ja kilpailukyvyyn edellytys sekä yhteiskunnan tukipilari. Koulutusjärjestelmän pitkäjänteistä kehittämistä on edelleen jatkettava määrätietoisesti hyvässä vuorovaikutuksessa koulutustoimijoiden, tutkimuksen, opettajankoulutuksen ja elinkeinoelämän kesken.

- Puretaan koronapandemian aiheuttamaa opiskelijasumaa lisäämällä hallituskauden loppuun asti vuosittain nuorten ensimmäistä tutkintoa suorittavien aloituspaikkoja tarvealoille. Paikat kohdistetaan tasan ammatillisen ja korkea-asteen kesken.
- Luovutaan oppivelvollisuuden pidentämisestä ja keskitytään ratkaisemaan todellisia ongelmia syrjäytymisessä. Perustaidot on saatava kuntoon jo peruskoulussa ja perustason mielenterveyspalvelut kouluihin.
- Jatketaan digitaalisten oppimisympäristöjen käytön laajentamista ja digipedagogiikan kehittämistä – myös peruskoulussa. Digitalisatio tuo opetuksen kehittämiseen oppijälähtöisen otteen sekä monipuolisuutta koulutuksen saavutettavuuteen kansallisesti ja globaalisti.

EU:n elpymisrahasto – mihin Suomen osuus käytetään?

Suomen osuus EU:hun perustettavasta elpymisrahastosta on noin kolme miljardia euroa. Suomen tulee tehdä kansallinen investointisuunnitelma, jossa määritellään kohteet, joihin Suomi suunnittelee käyttävänsä tuen.

Nopeat radat
ja muu
liikenneverkko

TKI

Digitalisaation
edistäminen ja
sitä palveleva
infrastruktuuri

Teollisia investoin-
teja ja vähähiilisyys-
tavoitteiden saavut-
tamista tukevan
uuden teknologian
käyttöönotto

Uusiutuvan
energian ratkaisut,
energiaremontit
ja näitä tukeva
infrastruktuuri

Elpymisrahaston varoja hyödynnettäessä on huomioitava markkinaehtoisuuden ja teknologianeutraaliuden periaatteet.

Elinkeinoelämän keskusliitto

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puh. 09 420 20

ek@ek.fi
www.ek.fi
Twitter: @Elinkeinoelama